

Εκπαιδευτήρια «Ο Απόστολος Παύλος» Γυμνάσιο Πρόγραμμα Υποτροφιών

Πυλαία 6 Μαΐου 2017

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Επώνυμο:			
Όνομα:			
Πατρώνυμο:		Τηλέφωνο:	
Σχολείο στο οποίο φοιτώ:			

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ποτέ πια πόλεμος!

«Τις τελευταίες νύχτες
Δεν βλέπω όνειρα,
φοβάμαι πια να ονειρεύομαι»
είπε το οχτάχρονο παιδί
από το Κόσσοβο.

Το παιδί ξαναζούσε στα όνειρά του τον εφιάλητη του **παράλογου** πολέμου. Εμείς πώς
τολμάμε να ονειρευόμαστε;

Πόλεμος εναντίον του πολέμου. **Άπειρες** φορές έχει γραφτεί και ακουστεί αυτό το
σύνθημα - σλόγκαν. Και όμως, ο πόλεμος ζει και βασιλεύει και τα πάντα σακατεύει
ανθρώπινες ζωές, δημιουργήματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, πολιτιστική
κληρονομιά, το περιβάλλον.

Εις τους αιώνας των αιώνων πόλεμος. Διαψεύστηκαν τραγικά οι ελπίδες που είχαμε
ότι ο πόλεμος δεν θα ξαναγίνει ποτέ πια.

«Πόλεμος πάντων πατήρ» είπε ο Ηράκλειτος. Ένας πατέρας που καταβροχθίζει τα
παιδιά του. Το συνηθίσαμε πια, εδώ είναι ο μέγας κίνδυνος. Ενώ πόλεμοι και εμφύλιοι
σπαραγμοί μαίνονται γύρω μας, τους θεωρούμε κάτι φυσικό και αναπότρεπτο.

Πρώτη προτεραιότητα στη λίστα των θυμάτων των πολέμων έχουν τα παιδιά. Τα βλέπουμε στην τηλεόραση, χάρη σ' αυτήν έχουν μπει στα σπίτια μας – στην ψυχή όμως έχουν άραγε μπει;

Παιδιά που τους δίνουν όπλα μεγαλύτερα από το μπόι τους και τα στέλνουν να κλαδέψουν τη ζωή άλλου ανθρώπου και να πεθάνουν και τα ίδια. Παιδιά που τα ποτίζουν μίσος για τον πλησίον. Αλλά το παιδί σκέφτεται την ειρήνη, την ονειρεύεται, τη ζωγραφίζει, την τραγουδά.

Τα παιδιά-θύματα να μην τα μετράμε με νούμερα, φτάνει και μόνο ένα παιδί να χαθεί έτσι, τότε ο δήθεν **πολιτισμένος**, ο δήθεν χριστιανικός έχει χρεωκοπήσει. Αυτό που πεθαίνει είναι η ψυχή του παιδιού.

Αντώνης Σαμαράκης

ΕΡΩΤΗΣΗ

Γιατί το οχτάχρονο παιδί από το Κόσοβο δεν μπορεί να ονειρεύεται; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο παραπάνω κείμενο.

(Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη.

Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη.

*Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα,
είναι η ειρήνη.*

*Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζεμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα
κι οι σταγόνες του σταμνιού που παγώνει το νερό στο παράθυρο,
είναι η ειρήνη.*

*Ειρήνη είναι η μυρωδιά του φαγητού το βράδυ,
Τότε που το σταμάτημα του αυτοκινήτου στο δρόμο δεν είναι
φόβος,*

*τότε που το χτύπημα στην πόρτα σημαίνει φίλος,
και το άνοιγμα του παραθύρου κάθε ώρα σημαίνει ουρανός
γιορτάζοντας τα μάτια μας με τις μακρινές καμπάνες των χρωμάτων του,
είναι η ειρήνη.*

*Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο μπροστά στο
παιδί που ξυπνάει.*

*Τότε που τα στάχια γέρνουν τόνα στ' άλλο λέγοντας το φως
το φως, το φως,
και ξεχειλάει η στεφάνη του ορίζοντα φως,
είναι η ειρήνη.*

.....
*Αδέρφια μου,
μες στην ειρήνη διάπλατα ανασαίνει
όλος ο κόσμος με όλα τα όνειρά του.
Δώστε τα χέρια, αδέρφια μου,
αυτό 'ναι η ειρήνη.*

Απόσπασμα από το ποίημα «Ειρήνη» Γ. Ρίτσου

ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποιες εικόνες στο ποίημα συνθέτουν την έννοια της ειρήνης; (10 μόρια)

.....
.....
.....
.....
.....

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. Να γράψετε ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο (αντίθετο) για καθεμία από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου Α1.

ΛΕΞΗ	ΣΥΝΩΝΥΜΟ	ΑΝΤΩΝΥΜΟ
<u>παράλογου</u>		
<u>άπειρες</u>		
<u>πολιτισμένος</u>		

(3 μόρια)

2. Να βρείτε τα συνθετικά των παρακάτω λέξεων.

	α' συνθετικό	β' συνθετικό
<u>δισέλιδο</u>		
<u>δυσαρμονία</u>		
<u>μητρόπολη</u>		
<u>συγκάτοικος</u>		
<u>συμπαίκτης</u>		
<u>καταρρίπτω</u>		
<u>υφιστάμενος</u>		
<u>τετράφυλλο</u>		

(4 μόρια)

3. Από τις παρακάτω λέξεις να σχηματίσετε παράγωγα ουσιαστικά (θηλυκού γένους):

	Παράγωγο ουσιαστικό
<u>έμπιστος</u>	
<u>παρεμβάλλω</u>	
<u>επικρατώ</u>	
<u>εφευρίσκω</u>	
<u>επιδέξιος</u>	
<u>δύω</u>	

(3 μόρια)

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον σωστό τύπο του επιθέτου που δίνεται στην παρένθεση. Σε όσες προτάσεις δεν υπάρχει παρένθεση, να χρησιμοποιήσετε τύπους του επιθέτου πολύς ή το επίρρημα πολύ. (4 μόρια)
- α) Το πέρασμα ήταν.....(πλατύς) και εξυηρετούσε ..... κόσμο.
- β) ..... φορές συναντάμε το ίδιο ..... (μυστηριώδης) φαινόμενο.
- γ) Στη συγκέντρωση πήραν τον λόγο ..... συγγραφείς και ήταν όλοι τους ..... καλοί ομιλητές.
- δ) Οι ..... (συνεχής) εξοπλισμοί απειλούν τη .....(διεθνής) ειρήνη.
2. Να προσδιορίσετε τη **φωνή** και τη **διάθεση** των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις: (4 μόρια)
- α) Μια καλή μοδίστρα έραψε το νυφικό της αδελφής μου.
.....
- β) Το υπόγειο πλημμύρισε από τη βροχή.
.....
- γ) Το μωρό κοιμάται.
.....
- δ) Τα δέντρα ξεριζώθηκαν από τον αέρα.
.....
3. Να διατυπώσετε τις φράσεις με τα ρήματα στον αόριστο: (4 μόρια)
- α) Τους λέει τι συμβαίνει και εκφράζει τις ανησυχίες του.
.....
- β) Αποθαρρύνομαι όταν βλέπω ότι η προσπάθειά μου δεν εκτιμάται.
.....
- γ) Καταγγέλλει ότι το ξενοδοχείο αδειάζει τα λύματά του στη θάλασσα.
.....

4. Στο παρακάτω κείμενο να επισημάνετε **το μέρος του λόγου** στο οποίο ανήκουν οι υπογραμμισμένες λέξεις: (3 μόρια)

Κοιτάζοντας από το μπαλκόνι μου, που βλέπει στον ακάλυπτο χώρο, έχω την εντύπωση πως βρίσκομαι σε θεωρείο κουκλοθέατρου. Κάθε παράθυρο ή μάλλον κάθε μπαλκονόπορτα, είναι μία σκηνή.

Κοιτάζοντας	
μου	
ακάλυπτο	
πως	
ή	
μία	

Ε. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Στο παρακάτω κείμενο να **χαρακτηρίσετε συντακτικά** τις υπογραμμισμένες λέξεις: (5 μόρια)

Η γυμναστική ήταν για τους Έλληνες απαραίτητη **προετοιμασία** για την κοινωνική ζωή **του πολίτη**. Τέλειος πολίτης ήταν εκείνος που **περνώντας από τα γυμναστήρια** και τις παλαισטרές δημιουργούσε **ισχυρό** και αρμονικό **σώμα**, έτοιμο να υπερασπίσει το Γένος. Κοιτάζεις ένα άγαλμα **της κλασικής** εποχής και καταλαβαίνεις αμέσως αν ο άνδρας που παριστάνει είναι ελεύθερος ή **δούλος**, το σώμα του **τον** φανερώνει.

Η γυμναστική	
προετοιμασία	
του πολίτη	
περνώντας	
από τα γυμναστήρια	
ισχυρό	
σώμα	
της κλασικής	
δούλος	
τον	

2. Στις παρακάτω περιόδους **να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις:** (6 μόρια)

Αποκλείεται να αθωωθεί.

Δεν αποφασίσαμε ακόμα αν θα ταξιδέψουμε το καλοκαίρι.

Αν και το τραγούδι του ήταν καλό, δεν ακούστηκε καθόλου.

Βρίσκω αυτή τη γνώμη του, ότι υπάρχουν άνθρωποι αλάθητοι, τελείως απαράδεκτη.

Ο πατέρας οδηγούσε βιαστικά, για να μην χάσει το αεροπλάνο.

Η ανησυχία του ήταν μήπως δεν του έδιναν άδεια.

3. Στις παρακάτω προτάσεις να μετατρέψετε την **ενεργητική σύνταξη** σε **παθητική** και το αντίστροφο. (4 μόρια)

Οι ιστορίες του παππού γοήτευσαν τα παιδιά.

Ο ομιλητής παρουσίασε το θέμα αναλυτικά.

Οι ληστές επικηρύχθηκαν από την πολιτεία.

Οι δύο χώρες διαπραγματεύτηκαν τους όρους της συμφωνίας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ

1ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

2ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

Μέσος όρος: